

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-178-04

Druk nr 3387

Warszawa, 21 października 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Gospodarki i Pracy.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest

Art. 1. W ustawie z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) do tytułu ustawy dodaje się odnośnik nr 1 w brzmieniu:

„¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

1) dyrektywy 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (Dz.Urz. WE L 262 z 27.09.1976);

2) dyrektywy 1999/77/WE z dnia 26 lipca 1999 r. dostosowującej po raz szósty do postępu technicznego załącznik I do dyrektywy 76/769/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (azbest) (Dz.Urz. WE L 207 z 6.08.1999).

Dane dotyczące aktów prawa Unii Europejskiej ogłoszonych przed dniem 1 maja 2004 r., zamieszczone w niniejszej ustawie, dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.”;

2) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. W celu wyeliminowania produkcji, stosowania oraz obrotu wyrobami zawierającymi azbest zakazuje się:

1) wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) wyrobów zawierających azbest,

b) azbestu;

2) produkcji wyrobów zawierających azbest;

3) obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o „azbeście” należy przez to rozumieć następujące włókniste krzemiany:

1) azbest chryzotylowy, nr CAS²⁾ 12001-29-5;

2) azbest krokidolitowy, nr CAS 12001-28-4;

3) azbest amozytowy (gruenerytowy), nr CAS 12172-73-5;

4) azbest antofilitowy, nr CAS 77536-67-5;

5) azbest tremolitowy, nr CAS 77536-68-6;

6) azbest aktynolitowy, nr CAS 77536-66-4.

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do diafragm do istniejących instalacji elektrolitycznych zawierających azbest chryzotylowy do czasu ich zużycia lub do czasu, kiedy będą dostępne substytuty bezazbestowe, w zależności, która okoliczność wystąpi wcześniej.”;

3) po art. 7a dodaje się art. 7b w brzmieniu:

„Art. 7b. 1. Kto wprowadza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej azbest lub wyroby zawierające azbest, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, z wyjątkami dopuszczonymi w ustawie.

2. Tej samej karze podlega, kto produkuje wyroby zawierające azbest lub dokonuje obrotu azbestem lub wyrobami zawierającymi azbest.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 120, poz. 1252 i Nr 210, poz. 2135.

²⁾ Nr CAS to numer w rejestrze *Chemical Abstracts Service*.

UZASADNIENIE

I. Cele nowelizacji ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest

Zasadniczym celem projektowanej ustawy o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest jest dostosowanie polskiego prawa dotyczącego ochrony przed azbestem do prawa Wspólnot Europejskich w zakresie następujących dyrektyw:

- 1) dyrektywy 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (Dz.Urz. WE L 262 z 27.09.1976),
- 2) dyrektywy 1999/77/WE z dnia 26 lipca 1999 r. dostosowującej po raz szósty do postępu technicznego załącznik I do dyrektywy Rady 76/769/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (azbest) (Dz.Urz. WE L 207 z 6.08.1999).

II. Dostosowanie prawa polskiego do prawa Wspólnot Europejskich

Pilnego wprowadzenia do prawa polskiego wymagają postanowienia zawarte w dyrektywie Komisji 1999/77/WE z dnia 26 lipca 1999 r. dostosowującej po raz szósty do postępu technicznego załącznik I do dyrektywy Rady 76/769/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (azbest). Powołana dyrektywa na terenie wszystkich państw członkowskich Unii

Europejskiej z dniem 1 stycznia 2005 r. przewiduje wprowadzenie generalnego zakazu obrotu oraz stosowania wszystkich postaci azbestu i wyrobów zawierających te włókna (załącznik pkt 6.1. i pkt 6.2. w związku z art. 2 ust. 1). Z tym że państwa członkowskie mogą dopuścić wyjątek w zakresie stosowania azbestu chryzotylowego do produkcji diafragm istniejących instalacji elektrolitycznych. Produkcja ta może mieć miejsce do momentu zakończenia okresu użytkowania instalacji elektrolitycznych lub do czasu, gdy dostępne będą odpowiednie materiały niezawierające azbestu, ale nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2008 r. Natomiast w zakresie stosowania istniejących w danym państwie członkowskim wyrobów zawierających azbest dyrektywa przewiduje możliwość kontynuowania ich stosowania do czasu usunięcia takich wyrobów, ale nie dłużej niż zakończenia się ich okresu użytkowania (załącznik pkt 6.2.). Zgodnie z art. 2 ust. 1 dyrektywy Komisji 1999/77/WE państwa członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 1 stycznia 2005 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Projektowana ustawa o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest w zakresie dostosowania do postanowień dyrektywy Komisji 1999/77/WE i dyrektywy Komisji 76/769/EWG przewiduje następujące rozwiązanie prawne:

- 1) zmianę brzmienia art. 1 polegającą na dodaniu w art. 1 ust. 2, w celu wprowadzenia do prawa polskiego definicji azbestu w celu zagwarantowania jednoznaczności w definiowaniu włókien azbestu, używając terminologii mineralogicznej oraz w odniesieniu do ich numeru w rejestrze CAS (Chemical Abstracts Service),
- 2) dodaniu w art. 1 ust. 3 w celu ograniczenia produkcji z użyciem azbestu, tylko do azbestu chryzotylowego na diafragmy do istniejących instalacji elektrolitycznych.

Ponieważ dyrektywy UE zobowiązują również państwa członkowskie w innych dyrektywach do wprowadzenia adekwatnych sankcji za naruszenie przepisów dotyczących ochrony przed azbestem, które muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające, projektowana ustawa o zmianie ustawy o zakazie stosowania

wyrobów zawierających azbest w zakresie dostosowania do postanowień tych dyrektyw przewiduje rozwiązanie prawne polegające na dodaniu art. 7b w celu wprowadzenia sankcji karnych za naruszenie przepisów dotyczących ochrony przed azbestem.

Kwestią o znaczeniu technicznym, choć niezbędną z punktu widzenia implementacji prawa wspólnotowego, jest wprowadzenie do treści ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, stosownych odwołań do dyrektyw, które ustawa ta w zakresie swojej regulacji wprowadza do prawa polskiego. Projektowana ustawa o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest dodaje odnośnik nr 1 do tytułu ustawy, w którym wymienia wszystkie dyrektywy wdrażane do projektu ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Stosownie do wymogów wynikających z przepisów uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482) dotyczących oceny skutków regulacji należy podkreślić, że ustawa nie spowoduje zmiany w stosunku do stanu obecnie obowiązującego w zakresie dochodów oraz wydatków budżetu i sektora publicznego.

1. Wpływ projektu ustawy na dochody oraz wydatki budżetu i sektora finansowego

Ustawa o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest jest dostosowaniem polskiego prawa dotyczącego ochrony przed azbestem do prawa Wspólnot Europejskich. Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje wpływu na dochody oraz wydatki budżetu i sektora finansowego.

2. Wpływ projektu ustawy na rynek pracy

Wejście w życie nowelizacji ustawy nie spowoduje wpływu na rynek pracy.

3. Wpływ regulacji na zdrowie ludzi

Wejście w życie ustawy ma bezpośredni pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, gdyż prowadzi do ograniczenia skutków zdrowotnych powodowanych wdychaniem włókien azbestu zawieszonych w powietrzu. Włókna azbestowe uwalniają się w niewielkich ilościach w sposób ciągły do powietrza atmosferycznego z wszelkiego typu wyrobów zawierających azbest, w szczególności azbestowo-cementowych materiałów budowlanych stosowanych w przeszłości na szeroką skalę w budownictwie komunalnym oraz z materiałów izolacyjnych. Wyroby te podlegają z upływem czasu pod działaniem czynników atmosferycznych destrukcji, stwarzając realne zagrożenie zdrowia ludności związane z kumulowaniem się włókien azbestu w płucach osób wdychających zanieczyszczone powietrze. Kumulowanie się włókien azbestu w płucach jest przyczyną występowania międzybłoniaków – nowotworów nieuleczalnych,

o bardzo wysokiej śmiertelności – specyficznych dla azbestu, powoduje także zwiększenie ryzyka wystąpienia raka płuc. Wdychanie pyłu zawierającego włókna azbestowe prowadzi do schorzeń układu oddechowego i pylicy płuc – azbestozy. Długotrwała środowiskowa ekspozycja na włókna uwalniane z materiałów zawierających azbest zwiększa w sposób istotny ryzyko wystąpienia patologii azbestozależnych w narażonej populacji. Dlatego też istotne dla zdrowia ludności jest usunięcie materiałów powodujących ciągłą emisję włókien azbestu do środowiska komunalnego. Na występowanie zachorowań wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia. Zakaz stosowania wyrobów azbestowych będzie miał bezpośredni wpływ na poprawę stanu zdrowotnego ludzi.

4. Wpływ regulacji na środowisko

Wdrożenie ustawy będzie miało bezpośredni wpływ na środowisko, gdyż stosowanie jej pozytywnie wpłynie na zmniejszenie emisji azbestu (włókien i pyłu azbestowego) do środowiska. Pozytywny wpływ regulacji na środowisko mają również powstające składowiska dla odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, których aktualnie jest 25. Wpływ ten wyraża się faktem, że odpady zawierające azbest są składowane na składowiskach, a nie trafiają „do lasu”, co niewątpliwie zmniejsza ryzyko uwalniania się włókien azbestu do środowiska i wynikającego z tego zagrożenia.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Nowelizacja ustawy nie spowoduje zmian w stosunku do obecnego stanu w zakresie konkurencyjności wewnętrznej i zewnętrznej gospodarki.

6. Wpływ projektu ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na rozwój regionalny Polski.

7. Konsultacje społeczne

Projekt nowelizacji ustawy został opracowany we współpracy ze specjalistami zajmującymi się szeroko rozumianą problematyką azbestową, był konsultowany

z ekspertami naukowymi w dziedzinie azbestu: Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi, Biurem do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych w Łodzi, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie – Katedrą zajmującą się badaniem azbestu, Instytutem Techniki Budowlanej w Warszawie oraz członkami Rady Programowej, działającej w związku z przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Uwzględnia również uwagi zgłoszone przez zainteresowane firmy i instytucje takie jak: „Ekofol-II” S.A. w Bytomiu, Śląską Organizację Techniczną w Katowicach, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Fundację Wolni od Azbestu ze Szczucina – gminy najbardziej zanieczyszczonej azbestem. Projekt, w ramach uzgodnień, został poddany konsultacjom z zainteresowanymi instytucjami, organizacjami ekologicznymi, jednostkami naukowymi zajmującymi się badaniami z zakresu azbestu, związkami zawodowymi, organizacjami pozarządowymi, organizacją przedsiębiorców oraz umieszczony był na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki i Pracy.

Wyniki tych konsultacji zostały uwzględnione w projekcie ustawy.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP/184/2004/gg

Warszawa, dnia 11 października 2004 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem (RM-10-178-04), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Projektowane przepisy zgodnie z brzmieniem art. 1 stanowią dostosowanie polskiego systemu ochrony przed stosowaniem wyrobów zawierających azbest do rozstrzygnięć legislacyjnych zawartych w dyrektywie 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 262 z 27.09.1976) oraz w dyrektywie 1999/77/WE z dnia 26 lipca 1999 r. dostosowującej po raz szósty do postępu technicznego załącznik I do dyrektywy 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (azbest) (Dz. Urz. WE L 207 z dnia 6.08.1999).

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

2004-10-12

.....dn.

II. Postanowienia art. 1 punkt 2 projektu zmieniają dotychczasowe brzmienie art. 1 przedmiotowej ustawy. Zgodnie z projektowanym przepisem zakazuje się wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyrobów zawierających azbest oraz samego azbestu. Zakazane są również produkcja oraz obrót azbestu, jak również wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z postanowieniami dyrektywy 1999/77/WE projekt ustawy wprowadza szczególne rozwiązanie legislacyjne dotyczące diafragmu do istniejących już instalacji elektrolitycznych. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem art. 1 ust. 3 zakaz określony w ust. 1 nie będzie miał zastosowania do diafragmu do istniejących instalacji elektrolitycznych zawierających azbest chryzotylowy do czasu ich zużycia lub do czasu, kiedy będą dostępne substytuty bezazbestowe, w zależności, która z okoliczności nastąpi wcześniej.

III. Pozostałe zmiany dotychczas obowiązujących przepisów dotyczą wprowadzenia art. 7b, zawierającego przepisy karne, którym podlegają osoby fizyczne dopuszczające się czynności zakazanych postanowieniami zawartymi w art. 1 przedmiotowej ustawy.

II. W konkluzji stwierdzam, że projektowana ustawa o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z up. Sekretarza Komitetu
Związku Europejskiej
PODSEKRETAZ STANU
T. Nowakowski
Tomasz Nowakowski

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Jerzy Hausner
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Gospodarki i Pracy